

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/169/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412215072
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6412215072.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporkyni H. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XX/XX, XXX XX R. D. C., za účasti vedľajších účastníkov na strane odporkyne 1/ Hlas spotrebiteľa, občianske združenie, Lúčna č. 2123/1, 958 06 Partizánske, IČO: 42 305 676, právne zastúpeného JUDr. Petrom Dolným, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom ul. Matice slovenskej č. 8, 971 01 Prievidza, IČO: 14 223 937, 2/ Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Šafárikove námestie č. 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, v konaní o zaplatenie 525,74 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9C/429/2015 - 33 zo dňa 23. 02. 2016, takto

rozhodol:

Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne Hlas spotrebiteľa, občianske združenie, Partizánske, Lúčna 2123/1, IČO: 42 305 676 náhradu trov konania vo výške 49,98 Eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Petra Dolného, advokáta, Advokátska kancelária so sídlom Prievidza, ul. Matice slovenskej č. 8, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (tretí výrok), p o t v r d z u j e.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne 1/ Hlas spotrebiteľa, občianske združenie, Lúčna 2123/1, Partizánske, náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) rozsudkom zo dňa 23. 02. 2014 návrh navrhovateľa zamietol (prvý výrok). Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Šafárikovo námestie č. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok). Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne Hlas spotrebiteľa, občianske združenie, náhradu trov konania vo výške 49,98 Eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia (tretí výrok).

O náhrade trov prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“). Odporca a vedľajší účastník na strane odporkyne 2/ Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov mali v konaní úspech, žiadne trovy konania im nevznikli, pričom trovy konania si ani neuplatnili, preto im okresný súd náhradu trov konania nepriznal.

Náhradu trov konania si uplatnil vedľajší účastník na strane odporkyne 1/ Hlas spotrebiteľa, občianske združenie, a to trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, písomné vyjadrenie zo dňa 19. 10. 2015), úkon á 16,60 Eur (§ 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.), režijný paušál á 8,39 Eur. Uvedené trovy právneho zastúpenia vo výške 49,98 Eur okresný súd uložil povinnosť navrhovateľovi zaplatiť právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka na strane odporkyne 1/.

Proti tretiemu výroku rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie (ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne 1/ vyššie uvedenú náhradu trov právneho zastúpenia). Poukázal na to, že trovy vedľajšieho účastníka sú neúčelné. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napĺňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené, či už v súdnom alebo správnom konaní. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Združenie by preto malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Nespochybňuje ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky a z toho dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu. Tým, že vedľajší účastník žiada priznať trovy právneho zastúpenia, priznáva, že odporcovi neposkytol pomoc pri ochrane jeho práv ako spotrebiteľa, čo je jeho základným poslaním. Z uvedeného potom vznikajú pochybnosti o účelnosti a dôvodoch vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktorý už pri vstupe do konania bol zastúpený advokátom, hoci ešte nevedel o akú právnu vec ide. Sám vedľajší účastník neposkytoval ochranu práv odporkyňi ako spotrebiteľovi. V súčasnosti existuje veľký počet rozhodnutí, ktoré sa týkajú obdobných konaní a nič nebráni vedľajšiemu účastníkovi, aby vstúpil do konania bez právneho zástupcu a jednoducho by poukázal na súvisiace rozhodnutia. Podľa neho ide o hromadný vstup združení na ochranu spotrebiteľa ako vedľajšieho účastníka do súdnych konaní, pričom vstupujú do sporov automaticky zastúpené právny zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Je potom otázne, či je účelom vstupu do konaní ochrana spotrebiteľa alebo zisk, ktorý vznikne priznaním trov konania. Vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos, nepoukázal na inú skutočnosť, než na akú majú sudy povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Uviedol, že podľa jeho názoru je podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka súhlas hlavného účastníka na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať v súvislosti s čím poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 188/2012 zo dňa 05. 02. 2013, v zmysle ktorého „z ustanovenia § 93 Občianskeho súdneho poriadku nemožno žiadnym spôsobom vyvodit', že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka, svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník ani nemusí odôvodňovať.“ Účel procesnej pomoci vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi v sporovom konaní môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom súhlasí. Súd preto vždy musí účastníkov konania právne relevantným spôsobom upovedomiť o procesnom úkone vedľajšieho účastníka, ktorým prejavil vôľu vstúpiť do konania a zároveň musí mať súd vždy jasno, či účastník, ktorého chce vedľajší účastník podporovať, s jeho podporou súhlasí, resp. či nevyjadril nesúhlas. Na vyriešenie otázky procesného postavenia subjektov, ktorí sa zúčastňujú konania, nie je možné uplatniť domnienku v zmysle § 101 ods. 3 O. s. p.. Združenie je navyše podporované Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, a to poskytovaním dotácií a zároveň podporou odbornosti spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Na základe uvedeného potom navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku o trovách konania tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu sa náhrada trov konania nepriznáva. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa vedľajší účastník na strane odporkyne 1/ nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne 1/ (tretí výrok) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania bol navrhovateľom uplatňovaný nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, konkrétne zo zmluvy o pripojení uzavretej podľa zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázky, či Hlas spotrebiteľa, občianske združenie (resp. vo všeobecnosti akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) je oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Podľa ustanovenia § 93 ods. 1 O.s.p., ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie (ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedenej v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1, ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

Odvolací súd ešte upozorňuje, že zákonom č. 353/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony došlo k zmene ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. a na to, aby vedľajší účastník, ktorým je právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, účinne vstúpil z vlastného podnetu do súdneho konania, musí doložiť aj súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce v konaní vystupovať, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada. Uvedené ustanovenie však nadobudlo účinnosť 1. januára 2015 a nemožno ho aplikovať na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ku ktorému došlo pred uvedeným termínom, čomu zodpovedá aj odôvodnenie tohto rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, Hlas spotrebiteľa, občianske združenie má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu účelne vynaložených trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O.s.p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V posudzovanom prípade sa navrhovateľ voči odporkyňi domáhal zaplata 525,74 Eur s príslušenstvom. V priebehu konania oznámením doručeným okresnému súdu dňa 16. 04. 2013 vstúpil do konania vedľajší účastník Hlas spotrebiteľa, občianske združenie. V podaní doručenom okresnému súdu dňa 19. 10. 2015 vedľajší účastník poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky v zmluve uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom, konkrétne aj na neprijateľnosť dojednania o zmluvnej pokute. Prvostupňový súd navrhovateľom uplatňovaný nárok odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol z dôvodu, že ide o zmluvnú pokutu, ktorá je uplatňovaná na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Keďže odporkyňa a vedľajší účastníci vystupujúci na jej strane mali plný úspech v konaní, prvostupňový súd rozhodol vecne správne, keď na rozhodovanie o trovách konania aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., v dôsledku čoho správne uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne 1/ (ktorý zdieľa procesný úspech odporcu v tomto súdnom konaní) trovy prvostupňového konania, ktoré de facto predstavujú účelne vynaložené trovy jeho právneho zastúpenia. Odvolací súd preto konštatuje, že okresným súdom uvádzané argumenty zdôvodňujúce priznanie náhrady trov konania vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane odporkyne sú správne, a preto rozhodnutie v napadnutej časti potvrdil.

Výšku priznaných trov právneho zastúpenia odvolací súd nepreskúmaval, nakoľko je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľ v odvolaní nenamietal (resp. kvalifikovaným a konkrétnym spôsobom nespochybnil) správnosť výpočtu vedľajšiemu účastníkovi priznaných trov konania, resp. trov právneho zastúpenia. Odvolací súd sa preto obmedzil na preskúmanie namietanej dôvodnosti a účelnosti priznanej náhrady trov konania a ich výšku už nepreskúmaval.

Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu (prvý, druhý výrok) zostali nedotknuté (§ 206 ods. 2, 3 O.s.p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Vedľajší účastník na strane odporkyne 1/ bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vedľajší účastník na strane odporkyne 1/ si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne konkrétne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.